

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів —

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

д.е.н., доц. Волохова І.С.

“ ”

20 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 7.03050801 «Фінанси та кредит»

за темою:

«Місцеві бюджети та їх вплив на регіональну економіку»

Виконавець

студентка факультету фінансів та банківської справи

Ткаченко Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук

(науковий ступінь, вчене звання)

Васютинська Людмила Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Ткаченко В. «Місцеві бюджети та їх вплив на регіональну економіку»
кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра, 7.03050801
"Фінанси та кредит"
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2019 рік.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес функціонування місцевих бюджетів.

У роботі розглядаються теоретичні засади місцевих бюджетів. Досліджується практика та проблематика функціонування місцевих бюджетів в Україні. Пропонуються заходи щодо вдосконалення місцевих бюджетів у забезпеченні економічного розвитку регіонів.

Ключові слова: доходи місцевих бюджетів, видатки місцевих бюджетів; бюджетне регулювання, бюджетні інвестиції.

ANNOTATION

Tkachenko V. "Local budgets and their influence on the regional economy "
Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty, 7.03050801 "Finance
and Credit"
Odessa National University of Economics, Odessa, 2019.

Qualifying work consists of three sections. The object of study is the process of formulating local budgets and their development.

The work contains theoretical principles of functioning local budgets. The practice and problems of local budgets in Ukraine were analyzed. Measures to improve local budgets in ensuring economic development of territories were proposed.

Keywords: revenues of local budgets, expenditures of local budgets; budgetary regulation; budgetary investments.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	6
1.1. Еволюція наукових поглядів щодо визначення ролі та призначення місцевих фінансів.....	6
1.2. Соціально-економічна сутність місцевих бюджетів.....	15
1.3. Роль місцевих бюджетів як регулятора регіональної економіки.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ	26
2.1. Проблематика формування доходів місцевих бюджетів.....	26
2.2. Моніторинг видатків місцевих бюджетів.....	37
2.3. Інструменти міжбюджетного регулювання та практика їх застосування у забезпеченні економічного розвитку територій.....	44
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ У КОНТЕКСТІ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ	50
3.1. Напрямки посилення фінансової незалежності місцевих бюджетів у контексті зарубіжного досвіду.....	50
3.2. Активізація бюджетних важелів органів місцевого самоврядування у стимулюванні економіки регіонів.....	60
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72

ВСТУП

В сучасних економічних умовах роль місцевих бюджетів у розвитку різних сегментів економіки країни та її регіонів лишається дуже важливою.

Питання, що стосуються формування незалежних, фінансово забезпечених та економічно стійких територіальних громад є нагальними у контексті бюджетних реформ.

Розвиток системи місцевих фінансів за умов посилення бюджетної децентралізації ґрунтується на раціональному розмежуванні дохідних джерел і видаткових повноважень між рівнями бюджетів, підвищенні ефективності бюджетної політики на місцевому рівні, створенні дієздатної системи міжбюджетних відносин. Тому управління бюджетними ресурсами на місцевому рівні повинно здійснюватися шляхом застосування сучасних управлінських технологій, які нададуть можливість органам місцевого самоврядування сприяти посиленню економічного потенціалу регіонів та, як наслідок, забезпечити створення самодостатніх місцевих громад.

Аналіз особливостей формування місцевих бюджетів, дослідження їх структури та визначення ролі в системі місцевих фінансів є сферою наукових інтересів багатьох вітчизняних науковців, саме: Бечко П. К., Владимірова К. М., Гапонюк М. А., Єфремової І.І., Кириленко О.П., Реви Т.М. [8], Сазонець І.Л. [9], Федосова В. В В сучасній науково-економічній літературі, присвяченій питанням формуванню місцевих бюджетів недостатня увага приділяється визначенню ролі місцевих бюджетів в економічній системі регіонів та впливу на соціально-економічний розвиток регіонів. Необхідність подальшого дослідження виявляється у динамічному розвитку економічної системи і постійних її перетвореннях, створює певне поле для досліджень.

Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад місцевих бюджетів та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення у контексті впливу на економіку регіонів.

Вказана мета обумовлює вирішення таких завдань:

- дослідити еволюцію наукових поглядів про місцеві фінанси та їх дискусійний характер;
- розкрити економічну сутність місцевих фінансів;
- визначити роль місцевих бюджетів як регулятора регіональної економіки;
- визначити проблематику формування доходів місцевих бюджетів;
- провести моніторинг видатків місцевих бюджетів;
- дослідити інструменти міжбюджетного регулювання та проаналізувати практику їх застосування у забезпеченні регіонального розвитку;
- визначити напрямки посилення фінансової незалежності місцевих бюджетів у контексті зарубіжного досвіду;
- розробити пропозиції щодо активізації бюджетних важелів органів місцевого самоврядування у стимулюванні економіки регіонів.

Об'єктом дослідження є процес функціонування місцевих бюджетів.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають на місцевому рівні з приводу формування і використання бюджетних ресурсів.

У ході дослідження застосовувалися діалектичний, емпіричний та логічний методи наукового пізнання при поглибленні теоретичних засад місцевих бюджетів. Методи спостереження, аналізу динаміка часових рядів, порівняння, графічного відображення кількісних величин, мали своє відображення у ході здійснення діагностики стану місцевих бюджетів. Методи логіки, узагальнення та деталізації використовувалися при розробці пропозицій щодо вдосконалення місцевих бюджетів

Інформаційну базу дослідження складають доробки вітчизняних та зарубіжних авторів в галузі фінансів, зокрема підручники, навчальні посібники, монографії, періодичні наукові видання; законодавчі та нормативні акти, якими є Конституція України, Бюджетний кодекс, Закони України, укази Президента України, Постанови Верховної Ради України, Постанови Кабінету Міністрів України; звіти Міністерства фінансів України і Державної казначейської служби України; статистичні матеріали Державної служби статистики України та Інтернет-ресурси.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основного змісту роботи складає 69 сторінок, містить 16 рисунків та 7 таблиць. Список використаних джерел складається зі 78 найменувань на 8 сторінках.

ВИСНОВОК

Результатом дослідження є поглиблення теоретичних засад та нове вирішення проблеми, що виявляється у поглибленні теоретичних основ місцевих бюджетів та розробці пропозицій щодо їх вдосконалення у контексті впливу на економіку регіонів. Це дозволило сформулювати низку висновків теоретичного та науково-практичного характеру, які відображають вирішення завдань роботи відповідно до поставленої мети.

1. Дослідження еволюцію поглядів про призначення місцевих бюджетів дозволило встановити діалектичний взаємозв'язок їх розвитку на кожному з історичних етапів побудови соціалістичної держави.

2. Встановлено, що місцевий бюджет є з одного боку інструментом реалізації владних повноважень у межах відповідної територіальної одиниці, а з другого являє собою необхідну ланку суспільного перерозподілу для найвищого задоволення інтересів громади під час економічних та політичних взаємовідносин. Тому проведення найбільш ефективної політики щодо місцевих бюджетів повинно ґрунтуватись на досягненні двостороннього співвідношення між економічними та соціальними її аспектам. За умови максимального збалансування напрямків місцевої бюджетної політики, місцевим органам влади вдасться досягти фінансової стабільності суб'єктів господарювання даної адміністративно-територіальної одиниці та добробуту громади.

3. Визначено, що роль місцевих бюджетів у соціально-економічному розвитку регіонів виявляється у реалізації своїх повноважень відповідно до Конституції держави; проявленні фінансово-господарської самостійності у витрачанні коштів на соціально-економічний розвиток певної території; у здійсненні вирівнювання економічного і соціального розвитку територій; в регулюванні фінансових витрат на надання муніципальних послуг в установах невиробничої сфери (школах, лікарнях та ін.); направленні фінансових ресурсів на вирішення стратегічних завдань розвитку регіону і пріоритетних галузей.

4. Аналізуючи практику формування доходів місцевих бюджетів виявлено наступні проблеми:

- низький рівень власних доходів місцевих бюджетів;
- значна частка трансфертів у доходах місцевих бюджетів;
- місцеві бюджети наповнюються в основному за рахунок закріплених доходів;
- практика формування місцевих податків та зборів в Україні показала, що у зв'язку з проведеними реформами їх значимість зросла.

5. Видатки місцевих бюджетів відіграють основну роль у забезпеченні потреб населення у соціальних послугах. В свою чергу видатки на економічну діяльність, щорічні зростання їх обсягів, займають незначне місце у загальних видатках місцевих бюджетів. Частка поточних видатків у структурі видатків місцевих бюджетів займає більшу позицію та складає, тоді як частка видатків місцевих бюджетів капітального спрямування дуже низька. Саме зазначені чинники стають перепорою для фінансування інвестиційних та інноваційних програм, які реалізуються на регіональному рівні.

6. Визначено, що місцеві органи влади позбавлені податкової автономії, бюджетні доходи все більшою мірою формуються за рахунок трансфертів та закріплених доходів. Зростання частки трансфертів у доходах місцевих бюджетів говорить про виникнення передумов до зниження мотивації органів місцевої влади щодо мобілізації джерел податкових надходжень та ініціативи ефективного використання бюджетних ресурсів.

7. На основі дослідження особливостей формування доходів місцевих бюджетів в зарубіжних країнах пропонується: збільшити фіскальну роль місцевих податків та зборів, змістити акцент з оподаткування доходів на оподаткування майна, збільшити обсяг неподаткових надходжень, що пов'язані з діяльністю муніципальної влади, розширити практику застосування муніципальних запозичень.

8. Аналізуючи бюджетні важелі: бюджетні інвестиції, ринок муніципальних цінних паперів і державно-приватне партнерство, можна запропонувати:

- посилити контроль за виконанням інвестиційних програм, за допомогою яких фінансуються інфраструктурні проекти;

- спрямовувати кошти бюджету розвитку на фінансування місцевих цільові програми інноваційного спрямування;
- розробити заходи щодо розвитку державно-приватного партнерства на регіональному рівні з метою залучення приватних інвестицій для фінансування пріоритетних галузей економіки відповідного територіального утворення;
- удосконалити механізм інвестиційного кредитування для субсидіювання інвестиційних проектів, що передбачають будівництво, реконструкцію, переобладнання потужностей тощо;
- розробити механізм щодо розвитку краудфандингу для фінансування соціальних проектів;
- сприяти розвитку ринку муніципальних цінних паперів для залучення додаткових джерел з метою фінансування інноваційно-інвестиційних проектів, які реалізуються на певній території.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Витте С.Ю. Конспект лекций в Народном и ГОСУДАРСТВЕННОМ хозяйстве, читанных Его Императорского высочество Великому Князю Михаилу Александровичу в 1900-1902 гг. - СПб .: Тип. Акц. Общ. Брокгауз-Эфрон, 1912. - 568 с. - С. 545, 554.
2. Ходский Л.В. Политическая экономия в связи с финансами, Т. 2. - СПб .: Типография «Правда», 1908. - 412 с. - С. 338.
3. Озеров И.Х. Основы финансовой науки. - М .: Тип. -ва И.Д. Сытина, 1914. - 364 с. - С.118.
4. Твердохлебов В. Местные финансы. - Одесса: Книгоиздательство А.А. Ивасенко, 1919. - 304 с. - С. 55.
5. Временное положение о местных финансах [электронный ресурс]: Постановление ЦИК СССР от 12.11.1923 г. // Справочно-правовая система «Консультант плюс». Версия Проф.
6. Положение о местных финансах [электронный ресурс]: Постановление ЦИК СССР от 25.04.1926 г. // Справочно-правовая система «Консультант плюс». Версия Проф.
7. Положение о местных финансах РСФСР [электронный ресурс]: Постановление ВЦИК от 19.11.1926 г. // Справочно-правовая система «Консультант плюс». Версия Проф.
8. Твердохлебов В. Местные финансы / В. Твердохлебов. — Одесса : Книгоиздательство А. А. Ивасенко, 1919. — 304 с.
9. Смирнов М.А., Кудряшов Р.А. и др. Перестройка местного бюджета. — М.: Госфиниздат, 1932.
10. Озеров Н.Н., Оптивцев А.Н., Орлов Ф.Э. Местные финансы и местный бюджет. - М .: Госфиниздат, 1931. - 321 с.- С. 9.
11. Конституция СССР 1936 года. - [Электронный ресурс], – Режим доступа: <http://www.hist.msu.ru/ER/Etext/cnst1936.htm>.
12. Местные финансы СССР / Под ред. Н.Н. Ровинского. - второй изд. - М .: Госфиниздат, 1936. - 484 с. - С. 7.

13. Местные финансы // БСЭ. - М. : Государственное научное изд-во «Большая советская энциклопедия», 1954. - Т. 27. - 664 с. - С. 203.
14. Местные финансы капиталистических стран: Обзор соврем. положения / Науч.-исслед. фин. ин-т; Отв. ред. К. Я. Чижев. - М.: Госфиниздат, 1958. - 157 с.
15. Финансы капиталистических стран: учебник для экон. вузов специальности «Финансы и кредит»: пер. с укр. / В.Н. Сутормина. - Киев: Вища шк., 1976. - 304 с.
16. Финансы местных органов управления капиталистических стран / Л.П. Павлова. - М. : Финансы, 1977. - 127 с.
17. Финансы капиталистических государств: учеб. пособие для фин.-экон. вузов и фак. / Сост. : П. Г. Васильев, Л. А. Дробозина, Л. П. Павлова. - М. : Высш. школа, 1964. - 374 с.
18. Финансы капиталистических стран: учебник для вузов по специальности «Финансы и кредит» / авт. коллектив под рук. Б. Болдырева. - М. : Финансы, 1971. - 392 с.
19. Экономическая Энциклопедия. Политическая экономия (в 4 томах). Гл. ред. А.М. Румянцев. - М. : «Советская Энциклопедия», 1980. - т. 4. Социология - Я - 672 с. - С. 294.
20. Злобин И. Д. Государственный бюджет СССР : учебник / И. Д. Злобин. — М. : Финансы, 1970.— 368 с.
21. Ходорович М.А. Бюджет и бюджетная система: Учебное пособие. — М.: Экономическое образование, 1993.
22. Филимонов Б.И. Совершенствование системы местных бюджетов. — М.: Финансы, 1980.
23. Василик О. Д. Теорія фінансів [Текст] : підручник / О. Д. Василик. К. : НІОС, 2000. — 355 с.
24. Кублікова Т.Б. Прямі іноземні інвестиції: стратегія розвитку України: монографія / Т.Б. Кублікова, О.: Атлант, 2012. – 280 с.
25. Кублікова Т. Б. Управління інноваціями: теорія та практика: навчальний посібник / Т. Б. Кублікова. – Одеса: Астропринт, 2014. – 236 с.
26. Базилевич В. Д. Державні фінанси [Текст] : навч. посіб. / В. Д. Базилевич,

- Л. О. Баластрик. — К. : Атака, 2002. — 368 с.
27. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України : навч. посіб. / В. І. Кравченко. — К. : Т-во «Знання», КОО, 1999. — 487 с.
28. Кириленко О. П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) : монограф. / О. П. Кириленко. — К. : НІОС, 2000. — 381 с.
29. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування : монограф. / кол. авт. ; [за заг. ред. проф. О. Ю. Оболенського]. — Хмельницький : Поділля, 1999. — 495 с.
30. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
31. Євдокімова М.О. Місцеві фінанси: навч. посібник / М.О. Євдокімова // ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Х.: 2014. — 343 с.
32. Мікуліна М.О., Лисиця С.О. Формування і використання місцевих бюджетів // М.О. Мікуліна, С.О. Лисиця / Вісник Сумського національного аграрного університету. — №2. — 2008. — С.95-101.
33. Положення про єдиний казначейський рахунок, затверджене наказом Державного казначейства України від 26.06.2006 р. №122. Положення про єдиний казначейський рахунок, затверджене наказом Державного казначейства України від 26.06.2006 р. №122.
34. Бюджетний менеджмент: Підручник / В.Федосов, В.Опарін, Л.Сафонова та ін. - К.: КНЕУ, 2004. - 864 с.
35. Гончарова О.О. Деякі аспекти державного регулювання місцевих бюджетів // Наукові праці МАУП. — 2012. — вип. 1(32). — С. 294–297.
36. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України : навч. посіб. [Текст] / Ю.В. Пасічник. — К.: Знання, 2008. — 670 с.
37. Терещенко С.І. Регіональні аспекти формування місцевих бюджетів // Вісник Сумського національного аграрного університету. — 2011. - №2. — С. 63-67.
38. Сазонець І.Л., Гринько Т.В., Придатко Г.Ю. Управління місцевими фінансами [Текст]: навч. посібник / І.Л. Сазонець [та ін.]. -К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 264 с.
39. Матвєєва О. Ю. Використання економічно орієнтованого підходу до визначення поняття “місцеві бюджети” як основи фінансового забезпечення

- місцевого самоврядування / О. Матвєєва // Державне управління та місцеве самоврядування— 2010. — Вип. 2. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02%285%29/10moyzms.pdf.
40. Ніколаєва О. М. Місцеві фінанси: Навч. Посіб. / О. М. Ніколаєва. — К. : Центр навч. літ-ри, 2013. — 354 с.
41. Правознавство: підручник /В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін.; За заг. ред. В. Ф. Опришка, Ф. П. Шульженка. - К.: КНЕУ, 2003. - 767 с.
42. Круш П.В. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень, 2011. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pidruchniki.ws/14610425/ekonomika/institut_mistsevih_byudzhativ_ukrayini
43. Чистов С. М. Державне регулювання економіки: [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / С.М. Чистов – К.: КНЕУ, 2002. – 208с.
44. Дем'янишин В., Тулюлюк А. Проблеми сутності та складу видатків місцевих бюджетів // В. Дем'янишин, А. Тулюлюк / Світ фінансів. – 2009. –№3(16). – С.135- 143.
45. Батанов О. В., Волошин Ю. О., Маліков С. В. Статут територіальної громади: проблеми теорії і практики. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ, Маріупольський гуманіт. ін-т, 2004. – 192 с.
46. Захаркін О.О. Удосконалення науково-практичних підходів до формування дохідної частини місцевих бюджетів / О.О. Захаркін // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. - №3. – С. 45-51.
47. Трещов М. Місцеві фінанси та місцеві бюджети: точки дотику та відмінність понять / М.Трещов, А. Мунько // Збірник наук. праць «Ефективність державного управління». – Вип. 42., 2015. – С.183-190.
48. Британська Н.Н. Роль місцевих бюджетів в соціально-економічному розвитку регіонів / Н.Н. Британська, В.В. Пасічник, І.С. Хозінська. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=69071>
49. Костовська В.А. Функціонування бюджетів місцевого самоврядування в умовах бюджетного регулювання / В.А. Костовська // Збірник наукових праць НУДПСУ. – 2012. - № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.lib->

ebook.com/41mehanka/1788673-2-va-kostovska-funkcionuvannya-byudzhektiv-miscevogo-samovryaduvannya-umovah-byudzhetnogo-regulyuvannya-udk-33614-kostovska-funk.php.

50. Галкін В.М. Досвід місцевого самоврядування розвинутих країн та можливість застосування його в Україні / В.М. Галкін // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-2/doc/5/06.pdf>
51. Європейська хартія місцевого самоврядування. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036
52. Розвиток міжмуніципального співробітництва: вітчизняний та зарубіжний досвід : посібник / [В.В. Толкованов, Р. Герцог, А.К. Гук та ін. ; за ред. В.В. Толкованова]– К. : Крамар, 2011. – 262 с.
53. Лисяк Л.В. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України: моногр. / Л.В. Лисяк. – К. : ДННУ АФУ, 2009. – 600 с.
54. Ламський М. Д. Доходи місцевих бюджетів як інструмент забезпечення повноважень органів самоврядування // Бізнесінформ. – 2013. - №11. – С. 142-147.
55. Звіт про виконання закону про Державний бюджет України. Державна казначейська служба України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>
56. Луніна І. О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України / І. О. Луніна // Фінанси України. – 2011. – № 9. – С. 3-12.
57. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 26 травня 1997 р.// ВР України. – 1997. – №24. – С 170.
58. Система місцевих платежів в Україні: теорія, історія, перспективи [Текст] : кол. моногр. / [М. І. Карлін, О. М. Карліна, Л. В. Єлісеєва та ін.] ; за заг. ред. М. І. Карліна, І. О. Цимбалюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 188 с.

59. Коваленко С.О. Економічне обґрунтування методів розподілу доходів бюджету від операцій з капіталом між ланками бюджетної системи / С.О. Коваленко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive_2011/8/82011_19.pdf
60. Розвиток бюджетної децентралізації в Україні : наукова доповідь / за ред. І. Луніної ; НАН України, ДУ «Ін.-т екон. та прогнозів. НАН України». – К., 2016. – 70 с.
61. Власюк О. Пріоритети реформування та напрями перспективного розвитку міжбюджетних відносин в умовах бюджетної децентралізації в Україні / О. Власюк. – К. : НІСД, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/mizhbudzhetni_vidnosunu.
62. Гончаренко М. В. Розвиток механізму оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2018-1/doc/2/2_3.pdf
63. Легкоступ І. І. Теоретичні та практичні аспекти видатків місцевих бюджетів України в сучасних умовах / І. І. Легкоступ // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 2. – С. 22-26.
64. Глущенко Ю. Оптимізація видатків місцевих бюджетів України в системі місцевого самоврядування. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. 3. С. 140–149.
65. Струк Б.М. Бюджет розвитку як інструмент політики економічного зростання / Б. М. Струк. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3035>.
66. Регулювання міжбюджетних відносин: Україна і європейський досвід: моногр. / В.Г. Бодров, О.П. Кириленко, Н.І. Балдич та ін.; за ред. В.Г. Бодрова. – К.: НАДУ, 2006. – 296 с.
67. Маршук Л.М. Міжбюджетні трансферти у фінансовому вирівнюванні адміністративно-територіальних формувань /Л.М. Маршук // Економіка і суспільство , Вип. 10, 2017. – С.637-642.
68. Децентралізація. Офіційний сайт. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<https://decentralization.gov.ua>

69. Цимбалюк І. Фінансова децентралізація в Україні: відповідність видатків місцевих бюджетів їх фінансовому забезпеченню / І Цимбалюк // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - №4, 2018. – С. 114-122
70. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон України від 28.12.2014 № 79-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19/ed20141228>.
71. Редько В. Е. Система местного самоуправления в Японии / В.Е. Редько // Экономика, педагогика и право. – 2016. – Т. 4. – С. 4.
72. Неустроев А. Н. Реформы местного самоуправления РФ и Японии: сравнительный анализ // Экономика, социология и право. – 2015. – № 11. – С. 101–105.
73. Токаева С. К. Проблемы формирования местных бюджетов / С. К. Токаева, З. Э. Кисиев // Научные известия. – 2016. – № 4. – С. 48–51.
74. Кавыршина В. А. Формирование местных бюджетов: зарубежный опыт и украинские реалии // Економіка та право. – 2015. – № 3 (42). – С. 32–39.
75. Янгиров А. В., Яндимирова А. А. Зарубежный опыт обеспечения устойчивости и сбалансированности местных бюджетов // Экономика, предпринимательство и право. – 2017. – Т. 7. – № 1. – С. 43–48.
76. Нехайчук Ю. С., Нехайчук Д. В. Зарубежный опыт оптимизации дефицита бюджета муниципальных образований // Инновационная наука. – 2017. – Т. 1. – № 3. – С. 197–203.
77. Затонацька Т. Г. Бюджетні інвестиції в реальний та людський капітал як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток країни / Т. Г. Затонадська // Наукові праці НДФІ. – 2008. – №1 (42). – 86 с.
78. Делмон Дж. Государственно-частное партнёрство в инфраструктуре: практическое руководство для органов государственной власти. - Мировой банк, 2010. - С. 5-6
79. Мерзлов И.Ю. Подходы к структурированию проектов государственно-

частного партнерства // Вопросы регулирования экономики. – 2014. – Т. 5, № 1. – С. 77–86.

80. Малиняк Б. С. Бюджетні інвестиції як інструмент прискорення реформування реального сектора економіки / Б. С. Малиняк // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 8. – 82–90 с.